

Handläggare
Juha Salonsaari
Telefon: 08-50828792**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-06-11, p.30

Överenskommelse mellan miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten AB om ersättning för utredningskostnader

Förvaltningens förslag till beslut

1. Uppdra åt förvaltningschefen att teckna överenskommelse med Stockholm Vatten AB enligt detta tjänsteutlåtande.
2. Justera beslutet omedelbart

Anna Hadenius
FörvaltningschefMaria Svanholm
Avdelningschef

Sammanfattning

Inom ramen för arbetet med att ta fram förslag till lokala åtgärdsprogram har ett stort antal åtgärdsförslag presenterats av de konsulter som har upphandlats av nämnden. Åtgärdsförslagen riktar sig till genomförandeorganisationerna i staden, bland annat Stockholm Vatten AB, och är av varierande precisionsgrad. En del av de förslag som kräver vidare utredning inför projektering och genomförande kommer under 2019 granskas ytterligare av Stockholm Vatten AB.

Nämnden har ett samordnande ansvar för stadens arbete för att uppnå en god vattenstatus i stadens alla vattenförekomster. I stadens budget finns i den centrala medelsreserven öronmärkta pengar för att finansiera stadens åtgärdsarbete.

Miljöförvaltningen
MiljöanalysavdelningenFleminggatan 4
Box 8136
104 20 Stockholm
08-508 28 792
juha.salonsaari@stockholm.se

Förvaltningen föreslår därför att nämnden ska uppdra åt förvaltningschefen att teckna en överenskommelse med Stockholm Vatten AB, med innebörden att nämnden inom ramen för sitt samordnande ansvar söker finansiering ur stadens centrala medelsreserv i syfte att ersätta bolaget för kostnader förknippade med den aktuella utredningen. Överenskommelsen omfattar

kostnader för fem detaljerade förstudier samt en övergripande analys för samtliga förslag till lokala åtgärdsprogram som hittills har utarbetats. Kostnaden bedöms uppgå till 3 500 000 kronor exklusive moms.

Bakgrund

Stockholms stad antog 2015 Handlingsplan för god vattenstatus och arbetar sedan dess med lokala åtgärdsprogram i samtliga vattenförekomster. Åtgärder ska tas fram för att minska problemen med övergödning, miljögifter och fysisk påverkan i de vattenförekomster som ligger inom stadens geografiska område. I de vatten som staden delar med andra kommuner tar åtgärdsprogrammen fram i samverkan. Ansvaret för uppnåendet av god vattenstatus är fördelat mellan flera av stadens förvaltningar och bolag, den s.k. genomförandeorganisationen, bestående av miljönämnden, Stockholm Vatten AB, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden med flera. Miljönämnden har fått ett samordnandeansvar för genomförandet.

Åtgärder för bättre vatten är inget nytt för Stockholm. Det första vattenprogrammet togs fram redan på 70-talet och staden har framgångsrikt arbetat för att minska framförallt näringsämnesbelastningen till våra vatten. Handlingsplanen för god vattenstatus och de lokala åtgärdsprogrammen tar dock ett helhetsgrepp över vattenfrågorna ur ett avrinningsområdesperspektiv och adresserar samtliga miljöproblem med syfte att nå god vattenstatus inom de givna tidsramarna.

De lokala åtgärdsprogrammen innehåller förslag till olika typer av åtgärder och deras geografiska placering, uppskattningar av reningseffekter, kostnader och ansvariga utförare. Detta möjliggör för ansvariga aktörer att påbörja förstudier, projektering och genomförande utifrån förslagen i åtgärdsprogrammet. I och med att kunskapsunderlaget vad gäller teknik, genomförande av åtgärder och miljöövervakningsdata ständigt utvecklas och att de platsspecifika förutsättningarna kan förändras kan åtgärderna komma att revideras innan faktiskt genomförande.

I genomförandet av åtgärder kommer prioritering både inom ett lokalt åtgärdsprogram och mellan lokala åtgärdsprogram bli nödvändigt. I bedömningen av vilka åtgärder som är prioriterade inkluderas kostnadseffektivitet, praktisk genomförbarhet, synergieffekter och eventuella hinder.

Inom ramen för stadens arbete med att ta fram underlag till lokalt åtgärdsprogram har hittills ungefär 200 åtgärdsförslag tagits fram av de konsulter som nämnden har upphandlat som stöd i arbetet.

Processen med att ta fram och genomföra åtgärder för bättre vattenstatus kan kortfattat beskrivas genom nedanstående punktlista:

- Analys och sammanställning av påverkanskällorna i avrinningsområdet.
- Utifrån ovanstående föreslå lämpliga åtgärder med syfte att minska påverkanstrycket och förbättra vattenkvalitet så att beslutade miljökvalitetsnormer kan följas. Åtgärdsförslagen innefattar åtgärder i både tillrinningsområdet (t.ex. dagvattenåtgärder) och i själva recipienten (t.ex. fällning av fosforrika sediment) och ska vara så pass genomarbetade att genomförandeorganisationerna kan ta över åtgärden för vidare hantering inom respektive organisation.
- Genomförandeorganisationerna (Stockholm Vatten AB, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden med flera) tar åtgärdsförslagen vidare inom sin organisation och genomför mer detaljerade utredningar och förstudier inför detaljprojektering och genomförande.
- Genomförandeorganisationerna detaljprojekterar och genomför åtgärdena.
- Åtgärdena driftas och genomgår vid behov reinvestering.

De utredningar och förstudier som genomförandeorganisationerna utför innehåller bland annat en djupgående analys av funktion, ytbehov och placering samt bedömning av teknisk genomförbarhet, geologiska förutsättningar, nivåförhållanden och topografi, om tillräcklig yta finns för att genomföra åtgärden, om befintlig infrastruktur eller anläggningar under och ovan jord påverkar utförandet, om modifieringar i VA-systemet behöver göras, om vatten behöver pumpas till anläggningen eller om det leds med självfall samt tillgänglighet för drift av anläggningen).

Åtgärdena kan finansieras på olika sätt beroende på vad det handlar om och vem som är ansvarig för åtgärden. Sålunda kan vissa åtgärder finansieras genom VA-taxan, medan andra finansieras med investeringsmedel inom respektive nämnds rambudget eller stadens centrala medelsreserv.

Förvaltningens synpunkter och förslag

I Stockholms stads budget för år 2019 anges att miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ha en samordnande roll i stadens arbete för att uppnå en god vattenstatus i stadens alla vattenförekomster. Nämnden ska därvid fortsätta arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för Stockholms vattenförekomster i samarbete med Stockholm Vatten AB. Likaså ges Stockholm Vatten AB i budgeten i uppdrag att delta i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram. Viktig kompetens finns idag förlagd till Stockholm Vatten AB.

I stadens centrala medelsreserv 1 och 4 finns medel reserverade för stadens vattenarbete som nämnderna kan ansöka om att ta del av för att finansiera vissa åtgärder.

De nu aktuella utredningar och förstudier som Stockholm Vatten AB har för avsikt att genomföra är nödvändiga för att kunna genomföra de åtgärder som identifierats i de lokala åtgärdsprogrammen. Bolaget kan emellertid inte ansöka om medel ur den centrala medelsreserven för att finansiera detta arbete.

Förvaltningen föreslår därför att miljö- och hälsoskyddsnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att teckna överenskommelse med Stockholm Vatten AB om att för bolagets räkning ansöka om ersättning ur den centrala medelsreserven för att finansiera den vidare utredning och förstudier av de åtgärder som bolaget ansvarar för inom ramen för de förslag till lokala åtgärdsprogram som hittills har utarbetats.

Den aktuella konstruktionen innebär i praktiken att staden centralt ersätter bolaget för arbete som utförs för stadens räkning inom bolagets kompetensområde. Förvaltningen har i samråd med juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret bedömt att föreliggande överenskommelse därmed bör omfattas av det så kallade in house-undantaget i 3 kap. 11 § lag (2016:1145) om offentlig upphandling, varmed någon upphandling av de aktuella uppgifterna inte är behövligt. Konstruktionen bedöms inte heller utgöra statsstöd eftersom åtgärden inte ger bolaget någon ekonomisk fördel och inte heller riskerar att snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen eller påverka handeln mellan EU:s medlemsstater.

Stockholm Vatten AB planerar att genomföra följande förstudier, för vilka kostnaden i sin helhet uppgår till 3 500 000 kr:

För LÅP Magelungen har följande förstudier planerats

- Magelungen 1a
- Magelungen 11
- Magelungen C6 (i underlag till LÅP nr 8)

För LÅP Råcksta Träsk har följande förstudier planerats

- Råcksta C10

För LÅP Långsjön har följande förstudier planerats

- Långsjön 13D

För Samtliga LÅP har följande förstudie planerats

- Övergripande genomgång av samtliga åtgärdsförslag för dagvatten för att förbättra möjligheterna till bedömning av genomförbarhet.